

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9XCdo/400/2016
Identifikačné číslo spisu: 8212209988
Dátum vydania rozhodnutia: 15.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8212209988.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, IČO: 00 166 073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6 C 107/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2014, sp. zn. 2 Co 154/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa prostredníctvom viacerých žalôb podaných pôvodne na Okresnom súde Svidník domáhala náhrady majetkovej škody a priznania nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá jej mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Svidník, pretože súd v exekučných konaniach nevydal rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok (ďalej len „EP“).

2. Okresný súd Svidník uznesením z 9. októbra 2012, č. k. 2 C 102/2012-7 spojil veci vedené na tomto súde pod sp. zn. 2 C 102/2012, 2 C 103/2012, 2 C 104/2012, 2 C 105/2012, 2 C 106/2012, 2 C 107/2012, 2 C 108/2012, 2 C 109/2012, 2 C 110/2012, 2 C 111/2012, 2 C 112/2012 na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 2 C 102/2012. Uznesením nadriadeného Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2012 sp. zn. 3 NcC 65/2012 boli z rozhodovania právnej veci vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2 C 102/2012 vylúčený sudcovia tohto súdu a právna vec prikázaná Okresnému súde Bardejov.

3. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 31. marca 2014, č. k. 6 C 107/2012-349 vylúčil časť nároku

uplatňovaného žalobkyňu v pôvodnom konaní pred Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 2 C 103/2013 na samostatné konanie a vo zvyšku žalobu zamietol. V zamietnutej časti žaloby, súd žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal. Vylúčenie časti nároku uplatňovaného žalobou na samostatné konanie súd odôvodnil hospodárnosťou konania, pretože v danej časti nároku sa súdu nepodarilo zabezpečiť obsah spisu vedeného Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 4 Er 361/2011 a v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie. Žalobkyňa zhodne skutkovo odôvodňovala vznik ňou uplatňovaných nárokov tým, že v exekučných konaniach došlo k ničím neodôvodneným priet'ahom pri rozhodovaní o žiadostiach o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, keď k udeleniu poverenia alebo zamietnutiu žiadosti o udelenie poverenia malo dôjsť po uplynutí 15 dňovej lehoty v zmysle podľa § 44 ods. 2 EP. V časti týkajúcej sa nárokov uplatňovaných v súvislosti s exekučným konaním sp. zn. 3 Er 120/2009, súd žalobu zamietol, pretože bolo preukázané, že v tomto exekučnom konaní nedošlo k priet'ahom a poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané v rámci 15 dňovej lehoty podľa § 44 ods. 2 EP. V časti ďalších nárokov uplatňovaných žalobou, súd odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že 15 dňová lehota na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 EP sa vzťahuje iba na pozitívne rozhodnutie súdu (udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) a neplatí ak súd pre rozpor s zákonom vydá negatívne rozhodnutie (zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). V ostatnej časti odôvodnenia súd prvého stupňa ďalej uviedol, že žalobkyňa nepreukázala ani výšku uplatňovanej skutočnej škody (výšku jej nákladov na správu pohľadávok). Súd tak žaloby spojené do spoločného konania zamietol (s výnimkou vylúčeného nároku) ako nedôvodné, pretože v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup súdu (nevydanie rozhodnutia v zákonnej lehote), z ktorého žalobkyňa vyvodzovala vznik svojich nárokov. Náhradu trov konania úspešnej žalovanej súd nepriznal v zmysle § 151 ods. 2 O. s. p.

4. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom z 15. decembra 2014, sp. zn. 2 Co 154/2014, tak že potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Potvrdenie napadnutého rozsudku odvolací súd odôvodnil jeho vecnou správnosťou, keď v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi postupom súdov v exekučných konaniach a vznikom žalobou uplatňovanej škody a nemajetkovej ujmy na strane žalobkyne. K žalobkyňou tvrdenému nesprávnemu úradnému postupu súdov uviedol, že zákonná úprava § 44 ods. 2 EP nestanovovala lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (negatívne rozhodnutie) a s účinnosťou od 1. júna 2010 nestanovovala už ani lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (pozitívne rozhodnutie), v prípade ak bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. V ostatnej časti odôvodnenia odvolací súd taktiež skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala relevantnými dôkazmi ňou uplatňovanú skutočnú škodu a ani dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktorá jej mala vzniknúť v príslušných exekučných konaniach. K nálezu Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, sp. zn. IV ÚS 589/2012 na ktorý žalobkyňa poukázala v priebehu odvolacieho konania súd neprihliadal, pretože táto právna skutočnosť bola žalobkyňi známa už počas konania pred súdom prvého stupňa a žalobkyňa ju neuviedla do ukončenia dokazovania vo veci.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie v ktorom žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie, z dôvodu, že žalobkyňi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p. a konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. K dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. uviedla, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, nedostatočne odôvodnené, bolo vydané za porušenia zásady kontradiktórnosti konania a žalobkyňi bolo znemožnené aby v odvolacom konaní uplatnila ako nový dôkaz v zmysle § 205a ods. 1 písm. d/ O. s. p., nález Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, č. k. IV ÚS 589/2012-48.

6. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Vzhľadom na vyššie uvedené a skutočnosť, že dovolanie žalobkyne bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, prípustnosť podaného dovolania posudzoval súd v zmysle § 236 a nasl. O. s. p.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) prostredníctvom advokáta (§ 429 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustný, preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

9. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme rozsudku upravujú ustanovenia § 238 a § 237 ods. 1 O. s. p. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Keďže dovolanie žalobkyne nesmeruje proti žiadnemu z rozsudkov uvedených v ustanovení § 238 O. s. p., nemožno prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia vyvodiť.

10. Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O. s. p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O. s. p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Žalobkyňa existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

11. Dovolateľka v dovolaní namietala vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., t. j. že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

12. O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

12. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní v súvislosti s vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. namietala, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, dodáva dovolací súd nasledovné. V rozhodovacej praxi odvolacieho súdu (napr. sp. zn. 7 Cdo 102/2011, 2 Cdo 226/2011, 5 Cdo 46/2011) sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie v ktorom odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu nečakane založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa resp. rozhodnutie, ktoré z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa je nečakane založené na iných (nových) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa a účastník konania nemal možnosť namietat správnosť (nového) právneho záveru zaujatého až v odvolacom konaní. V danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane - nakoľko súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých právnych záveroch.

13. Dovolací súd dospel tiež k záveru, že nie je opodstatnená ani námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože toto

rozhodnutie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., Zároveň dovolací súd poukazuje na Stanovisko občianskoprávneho kolégia z 3. decembra 2015, v zmysle ktorého nepreskúmateľnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým inou vadou konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a iba výnimočne vadou konania § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Právna veta vyššie uvedeného stanoviska znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa a preto táto dovolateľkou vytýkaná vada nezakladá prípustnosť jej dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

14. Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s tou istou vadou konania (§ 237 ods.1 písm. f/ O. s. p.) namietala, že bola porušená zásada kontradiktórnosti konania, pretože sa nemohla vyjadriť ku skutočnostiam a právnym argumentom na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia, dovolací súd konštatuje, že po preskúmaní predloženého spisu zo základného konania porušenie zásady kontradiktórnosti konania neexistuje. Podľa obsahu spisu totiž zistil, že vyjadrenie žalovanej k žalobe bolo žalobkyni doručené (č. l. 40, dňa 3. apríla 2013), pričom žalovaná sa viac k odvolaniu a dovolaniu žalobkyne vo veci samej nevyjadrovala, žalobkyňa bola predvolaná na pojednávanie na ktorom bolo vykonané dokazovanie vo veci a na toto pojednávanie sa nedostavila bez preukázania dôležitého dôvodu v zmysle § 119 ods. 1 O. s. p. (viď odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa str. 11 ods. 2) a právnenému zástupcovi žalobkyne boli doručené písomné vyhotovenia rozhodnutí súdov vo veci samej.

15. K tvrdeniu dovolateľky, že jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O. s. p. tým, že jej bolo znemožnené v odvolacom konaní doplniť dokazovanie novým dôkazom v podobe nálezu Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, sp. zn. IV ÚS 589/2012 (ďalej len Nález), dodáva dovolací súd nasledovné. V systéme neúplnej apelácie odvolacieho konania je súd prvého stupňa inštanciou skutkovou t. j. inštanciou pred ktorou majú byť vykonané všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi, ktoré sú potrebné pre preukázanie sporných skutkových tvrdení. Za tým účelom zákon ukladá účastníkom povinnosť predložiť a označiť dôkazy a skutočnosti najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie (§ 120 ods. 4 O. s. p. s výnimkou vecí, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie a veci uvedených v § 118a O. s. p.), pretože na skutočnosti a dôkazy predložené a označené neskôr sa neprihliada. V dovolaní žalobkyňa bližšie uvádzala, že predmetný Nález jej bol doručený až po “doručení” uznesenia o ukončení dokazovania vo veci samej pred súdom prvého stupňa, dňa 26. februára 2013. Toto tvrdenie žalobkyne je nepravdivé a mylné, pretože podľa obsahu spisu a pripojenej doručky (č. l. 19) v tento deň (26. februára 2013) bolo žalobkyni doručené všeobecné poučenie o jej procesných právach (č. l. 20) zasielané na začiatku konania, vrátane poučenia o povinnosti a možnosti navrhovať dôkazy do vyhlásenia uznesenia o ukončení dokazovania. Samotné uznesenie o ukončení dokazovania vo veci samej pred súdom prvého stupňa bolo vyhlásené až dňa 31. marca 2014 a teda až po vydaní Nálezu Ústavného súdu z 23. mája 2013. V kontexte vyššie uvedeného je zrejmé, že predmetný Nález bol žalobkyni známy ešte počas konania pred súdom prvého stupňa a pred ukončením dokazovania vo veci samej dňa 31. marca 2014 a tento Nález nepredstavuje tak „novú“ skutočnosť v zmysle § 205a ods. 1 písm. d/ O. s. p., ktorú nemohla žalobkyňa bez svojej viny predložiť alebo označiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že žalobkyni nebolo nesprávnym postupom odvolacieho súdu znemožnené doplniť dokazovanie v zmysle § 205a ods.1 písm. d/ O. s. p.

16. Z dôvodov uvedených v bodoch 12, 13, 14 a 15 tohto rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyni nebola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O. s. p. a preto nemožno z tohto ustanovenia vyvodiť prípustnosť jej dovolania.

17. Dovolateľka rozhodnutiu odvolacieho súdu taktiež vytýkala, že vzišlo z konania, ktoré je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). V tejto súvislosti je namieste poznamenať, že tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.)

je síce relevantným dovolacím dôvodom, ale sám osebe prípustnosť dovolania žalobkyne nezakladá. Otázkou, či je alebo nie je tento dovolací dôvod opodstatnene namietaný sa dovolací súd môže zaoberať, iba ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému pripúšťa dovolanie zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu ale nevyplýva, ani z ustanovenia § 238 a ani z ustanovenia § 237 O. s. p., a s ohľadom nato nemohol dovolací súd ani pristúpiť k skúmaniu, či je tento dovolací dôvod opodstatnene namietaný.

18. Keďže dovolanie žalobkyne proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako podané proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne bolo odmietnuté, rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania v konaní úspešnej protistrany - žalovanej, súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p. už neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.